

#missionzeromaastricht

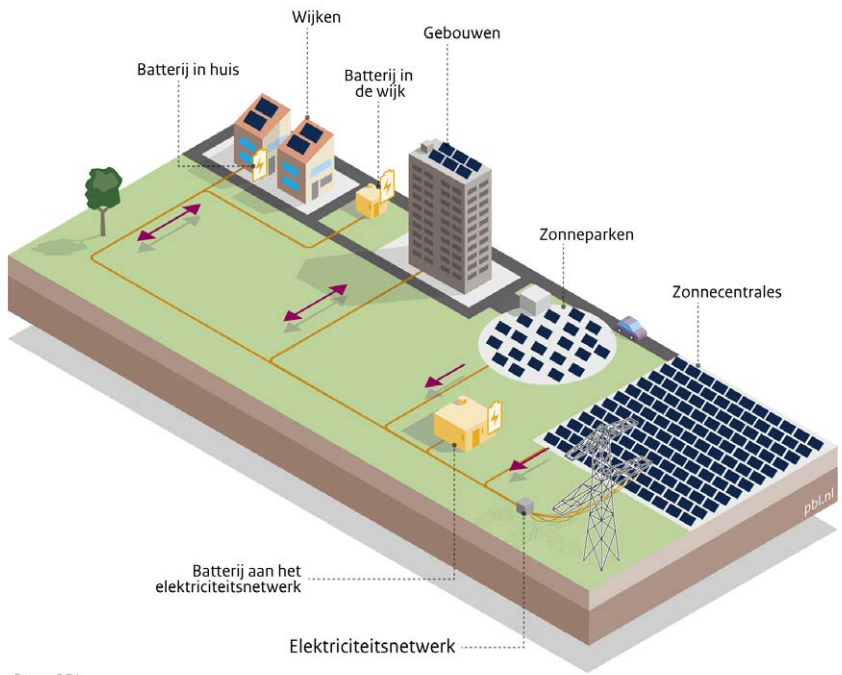
Klimaatbegroting 2018

September 2017

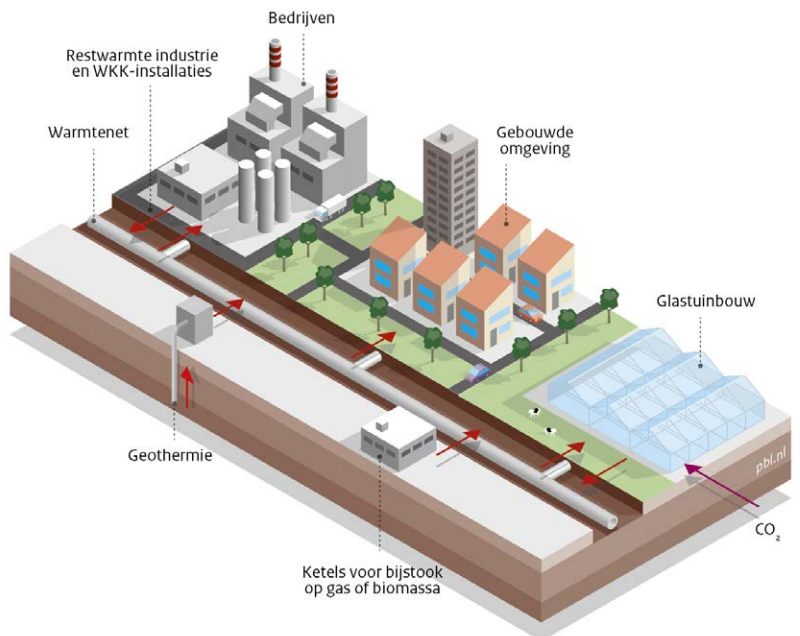
Gemeente Maastricht

Zon PV in de toekomst op verschillende schaalniveau's

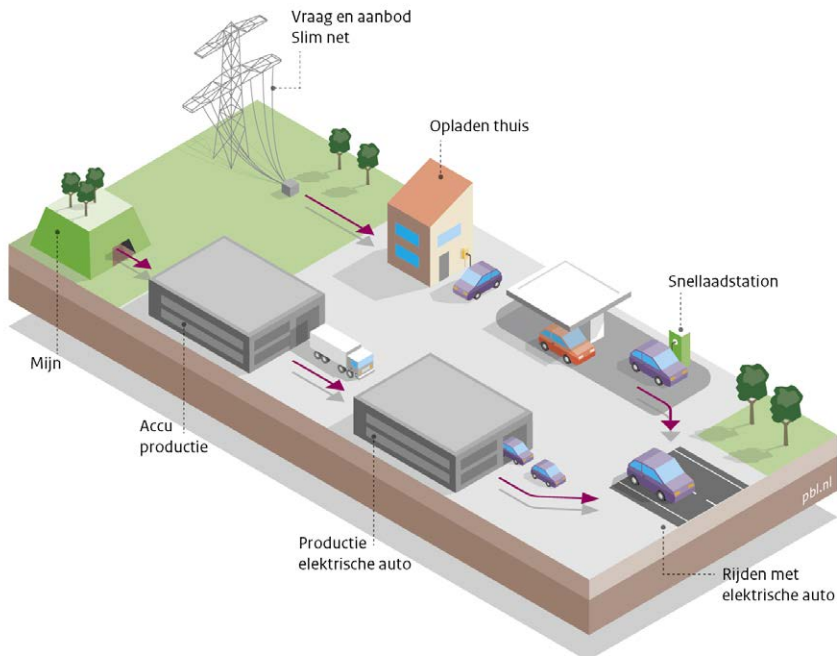
Bron: PBL

Warmtenet

De energietransitie is een van de grootste veranderingen in deze eeuw en kent veel aspecten. Denk aan elektrificatie, grotere en bredere opslag, het aanpassen van netwerken en infrastructuur

Elektrisch vervoer

Bron: PBL

#missionzeromaastricht

Maastricht wil in 2030 klimaatneutraal zijn. Samen met instellingen, bedrijven en inwoners maakt de gemeente werk van energie. Gebouwen, vervoer, industrie, ICT, gebruikersgedrag, energieopslag, zonne-energie, wind-energie, bio-energie, CO₂-vastlegging en meer: de energietransitie is een van de grootste veranderingen in deze eeuw en kent veel aspecten. Denk aan elektrificatie, grotere en bredere opslag, het aanpassen van netwerken en infrastructuur. In het nieuw te vormen energiesysteem moet er balans zijn tussen vraag en aanbod van warmte, brandstoffen en elektriciteit. De energiesector heeft voor verduurzaming en de energietransitie veel oplossingen beschikbaar en deze innovatie gaan steeds sneller en verder. Maar deze oplossingen zijn vooral technisch van aard. Terwijl energietransitie over veel meer gaat. Kenmerkend voor een transitie is dat deze in verschillende fasen loopt en het een langjarig, decennialang proces is voordat een systeem is veranderd. Kenmerkend is ook dat er geen blauwdruk voor bestaat.

Met technische oplossingen alleen wordt de transitie niet gerealiseerd. Energietransitie gaat over *samenwerken*. Met de burger die een wat oudere woning gaat verduurzamen en daar allerlei vragen over heeft. Over samenwerking op een industrieterrein. Over de uitrol van nieuwe systemen in nauwe samenwerking met de gebruikers of omwonenden – denk aan oplaadpalen voor elektrische auto's of een zonnecentrale. Energietransitie gaat over de ontwikkeling van een warmtenet waar, voordat de eerste afspraken vorm krijgen, al partners nodig zijn. Met koplopers die vinden dat het allemaal niet snel genoeg kan en met achterblijvers die niet mee kunnen of willen doen.

Energietransitie gaat over *nieuwe rollen*. Industrie gaat energie leveren aan de omgeving. Een bewoner wekt zelf energie op en levert deze ook aan de buurman. Maar ook over een gemeente die een nieuwe rol krijgt in het vormgeven en inrichten van de openbare ruimte. Een gemeente, een overheid, kan deze energietransitie niet sturen. Bedrijven, maatschappelijke organisaties, particulieren met goede plannen en de verschillende overheden doen dit samen. Een gemeente is een belangrijke partner. Regisseur, financier, ondersteuner, soms bescheiden op de achtergrond, soms dominant sturend. Een groot aantal stakeholders schuift nu aan de tafel, met een diversiteit in belangen, verwachtingen en visies. Energietransitie gaat daarmee ook over *nieuwe afspraken* over beheer en inrichting van de openbare ruimte. Bij al deze transitie is samenwerking het sleutelwoord. Kortom, aan technische, financiële en juridische aspecten wordt veel aandacht besteed, terwijl het ook vooral een sociale transitie is.

We staan nog maar aan het begin. Voor het realiseren van de ambitie energieneutraal is een grote inspanning van de hele samenleving nodig. Steeds meer maatschappelijke steun is de komende jaren nodig om de verandering vorm te geven.

Tenslotte gaat energietransitie over *urgentie*.

Is **úw dak** geschikt voor zonnepanelen?
Zoek uw dak op en bekijk de berekening!
www.zonatlas.nl

Samen aan
de slag

Enexishuis Limburg: Het is de plek om te bezoeken als je thuis wilt verduurzamen, maar niet goed weet waar je het beste kunt beginnen.

Uitvoeringsprogramma Maastrichts Energie akkoord

Een zo ingrijpende transitie vraagt om een gerichte aanpak. In Maastricht is daarom in samenwerking met Platform Cool en de Universiteit Maastricht een strategie ontwikkeld die aansluit bij de complexiteit van het samenbrengen van technische en sociale innovatie: het uitvoeringsprogramma Maastrichts Energie Akkoord (MEA).

Actie

In de eerste plaats wil het MEA bereiken dat er meer en meer zichtbare actie komt ten gunste van de energietransitie in Maastricht. Als Maastricht in 2030 klimaatneutraal wil zijn, moet er meer gebeuren dan bij het begin van het programma eind 2015 is gebeurd. Ook meer zichtbare actie is van belang omdat communiceren over positieve resultaten een bron is van trots, enthousiasme en daarmee een bron is voor nieuwe actie.

Coalitievorming: krachten verbinden

In de tweede plaats moeten de MEA bereiken dat er meer coalities van diverse partners gaan samenwerken aan de Maastrichtse energietransitie. We willen niet alleen werken aan de realisatie van de landelijke energiedoelen; we willen ook het aantal werkers duurzaam uitbreiden. Doel is dus ook dat er nieuwe coalities aan de slag gaan en doorgaan na afloop van deze periode. Zo wordt de energietransitie steeds meer verankerd in de samenleving. We werken daarbij met een coalition of the willing.

Commitment: Maastrichts Energie Akkoord (MEA)

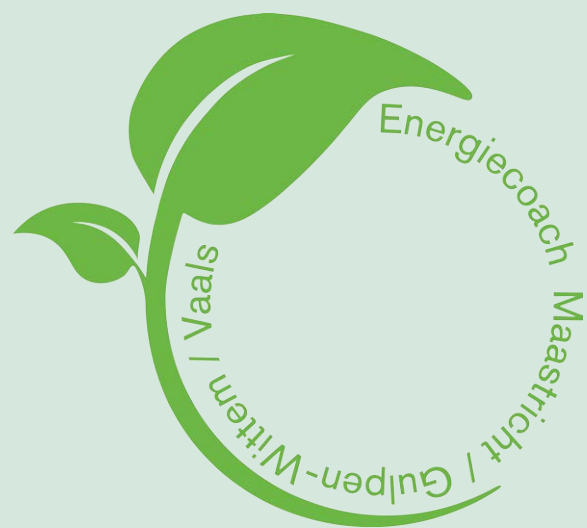
In Maastricht worden deelakkoorden gesloten binnen de actielijnen waar de grootste CO₂-uitstoot in Maastricht plaatsvindt: wonen, industrie, mobiliteit, gebiedsontwikkeling. Maar ook de gemeentelijke organisatie. Want die laatste heeft een voorbeeldrol. Deelakkoorden sluiten aan op de grote diversiteit van de Maastrichtse samenleving. Zo kan beter maatwerk geleverd worden dan bij het sluiten van 1 groot akkoord.

Deze deelakkoorden sluiten aan bij de doelstellingen van het landelijke Sociaal Economische Raad (SER)-akkoord en bevatten meetbare doelen en concrete acties voor de korte en langere termijn. In deze energieakkoorden verbinden maatschappelijke organisaties en de gemeente zich aan nieuwe acties ten gunste van de Maastrichtse energietransitie en ze spreken elkaar aan op de uitvoering.

Communicatie: offline en online communicatie- en leerlijn

Aan de ene kant willen we dat Maastrichtse partners sneller leren hoe energietransities concreet aangepakt kunnen worden. Dit kan op verschillende manieren bijvoorbeeld door aansluiting te zoeken bij bestaande landelijke en Europese netwerken, deel te nemen aan Green Deal, kennis te delen binnen de stad en zelf experimenten beginnen, via het Centrum voor natuur- en milieueducatie (CNME). Aan de andere kant willen we huishoudens ondersteunen in hun zoektocht. Dat betekent zorgen voor onafhankelijke informatie, ontzorgen en inspireren.

De gemeenteraad heeft in het najaar van 2015 het uitvoeringsplan MEA vastgesteld en een investeringsbudget van 800.000 euro ter beschikking gesteld. Eind 2017 is het tijd om de eerste balans op te maken.

Energiecoaches geven op maat advies aan huiseigenaren

Voortgang uitvoeringsplan Maastrichtse Energie Akkoord

MEA-akkoorden:

Maastrichtse organisaties verbinden zich aan de energietransitie

Inmiddels zijn 18 MEA-akkoorden gesloten met grote organisaties in de stad (zie tabel 1). De akkoorden laten soms verbluffende resultaten zien. Bij 1 van de zorginstellingen bijvoorbeeld kan binnen een jaar tijd 40 procent gas worden bespaard. Bij de partners in de industrie zijn nieuwe allianties gesloten die samen energie gaan besparen. En dat is uitzonderlijk voor bedrijven die gewoonlijk alleen aan eigen hoofdkantoren op andere plekken zijn verbonden. De akkoorden zijn een belangrijk onderdeel van de Maastrichtse aanpak en de inzet en acties die partners in de stad willen leveren en laten zien: Maastrichtse organisaties nemen de energietransitie serieus.

Op de gemeentelijke website staan alle individuele akkoorden:

www.gemeentemaastricht.nl/mea.

Tabel 1 gerealiseerde en geplande MEA-akkoorden

Actielijn	Gerealiseerde akkoorden/geplande akkoorden tot eerste kwartaal 2018
Wonen	Gerealiseerde akkoorden: Eerste Maastrichtse Energie Coöperatie (EMEC), Maastrichtse zorginstellingen: de Beyart, Envida, Koraal Groep, Mondriaan, Mosae Zorggroep, Radar, SGL Geplande akkoorden: Woningbouwcorporaties
Gemeentelijke organisatie	Gerealiseerd akkoord: Gemeentelijk MEA-akkoord
Industrie	Gerealiseerde akkoorden: Universiteit Maastricht, Waterleiding Maatschappij Limburg (WML), AzM - UMC , MEA-akkoord perslucht (Chromaflo Technologie, DS Metaal, Johnson Matthey, Mora Productie, Koninklijke Mosa, Radium Foam, Sibelco, Sibelco (onderzoek haalbaarheid) voor zon-PV-installatie/optimalisatie processen), DS Metaal (zon-PV- installatie), MECC (zon-PV, verlichting, Breeam), QPark, steenfabriek Klinkers.
Elektrische mobiliteit	Gepland akkoord: Laadinfrastructuur.
Gebiedsontwikkeling	Geplande akkoorden: Zouwdalveste, WOM Belvédère

Is **úw dak**
geschikt voor
**zonne-
panelen?**

Zoek uw dak op
en bekijk de berekening!

www.zonatlas.nl

Gemeente Maastricht

Een heel set van services en diensten is ontwikkeld voor huiseigenaren en huurders, waaronder de website Groene Menukaart en Zonatlas.

Krachten verbinden

Het uitvoeringsprogramma MEA richt zich sterk op het ontwikkelen van een proactieve houding en het sluiten van nieuwe coalities, allianties die de energietransitie kunnen versnellen. Het 'krachten verbinden' is een belangrijk onderdeel van de Maastrichtse aanpak. We zoeken de verbintenissen op en staan open voor verzoeken die ons bereiken. Inmiddels zijn de volgende resultaten geboekt:

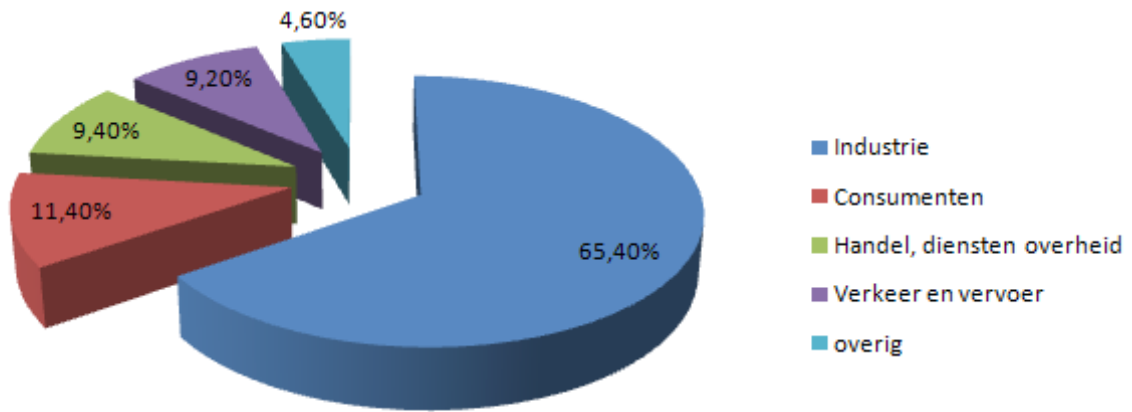
- door deelname aan Green Deal neemt Maastricht deel aan kennis- en innovatieprojecten en aan snel(lere) implementatie en sluit zich aan bij koplopers. Voorbeelden zijn de Green Deal aardgasvrije gemeente, Green Deal smart energy cities, Green Deal infrastructuur voor elektrisch vervoer, Green Deal warmtenet.
- regionale en nationale samenwerking wordt ook gezocht bij productontwikkeling van bijvoorbeeld websites (De Groene Menukaart, een digitaal energieloket).
- samenwerking wordt verder ook over de grenzen gezocht door deelname aan en honorering van subsidietrajecten Interreg Noordwest-Europa (verduurzaming VvE's) en Interreg Nederland-Vlaanderen (burgeractivatie).
- De samenwerking met Maastricht Bereikbaar, die uitstekende samenwerkingsverbanden hebben met de industriële sector en midden- en kleinbedrijf in de stad, is met resultaat ingezet om de actielijn industrie optimaal vorm te geven.

Hierdoor ontstaan bovendien kansen voor extra en externe financieringsbronnen. Door het beschikbare investeringsbudget en de kansen die nieuwe coalities bieden, ontstaat ook de mogelijkheid om 'geld met geld' te maken. Aan het investeringsbudget van 8 ton is zo nog ruim 2 miljoen euro extra toegevoegd. En dat staat nog los van de kostenbesparing die gerealiseerd is door producten of diensten samen met meerdere (vaak nieuwe) partners te ontwikkelen.

Tabel 2 Extra/externe financiering uitvoeringsprogramma MEA: geld maken met geld

- Maastricht heeft met positief resultaat meegedaan aan Nederlandse en Europese subsidietrajecten. In Nederland is extra subsidie binnengehaald via regelingen OPZuid, VNG innovatieve aanpak, VNG regionale aanpak, extra financiering via de Green Deal en Provincie Limburg (elektrisch vervoer, warmtenet) ministerie van Infrastructuur en Milieu, SDE subsidie; in Europa via Interreg NV en Interreg NWE, alles samen voor ruim 2 miljoen euro.
- Daarnaast is kostenverlagend gewerkt door het in samenwerking met andere steden ontwikkelen van producten en diensten (website Zonatlas, De Groene Menukaart, Energieloket, Energiecoaches, uitrol oplaadpalen), waaronder de regionale VNG-gelden.
- De Enexiswoning is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Enexis, Provincie Limburg en de gemeente Maastricht en is gefinancierd door Enexis en de Provincie.

CO2 uitstoot Maastricht

Actielijnen

De aanpak van Maastricht richt zich op 5 belangrijke actielijnen: wonen, industrie, gemeentelijke organisatie, elektrische mobiliteit en gebiedsontwikkeling. Bij de eerste 4 actielijnen gaat het om groepen waar veel CO₂-emissie vrijkomt en dus veel winst gerealiseerd kan worden. De gemeentelijke organisatie zelf heeft een voorbeeldfunctie en is daarom ook een actielijn. In elke actielijn wordt de MEA-strategie toegepast (*actie *coalitievorming *commitment *communicatie). Hoe staat het eind 2017 met de actielijnen? Per actielijn geven we in de volgende paragrafen telkens een overzicht en ook een kleine doorkijk naar de opgave die nog gerealiseerd moet worden. Want we zijn op weg, maar de opgave is groot.

In Maastricht staan ruim 56.000 woningen. In verhouding tot het landelijk gemiddelde zijn er in Maastricht relatief veel huurwoningen (60 procent versus 43 procent landelijk), waarvan het grootste gedeelte (2/3) in bezit is van woningcorporaties. 40 procent van de woningen is in particulier eigendom. Voor het bereiken van de CO₂-doelstelling is dit gunstig in verband met de convenanten in deze sector.

Op basis van Enexisgegevens kan worden berekend dat het energieverbruik per woning circa 3.363 kWh en 1.462 m³ aardgas is. Dit resulteert in 1.984 kg CO₂ als gevolg van elektriciteit en 2.602 kg als gevolg van aardgas. Deze getallen zijn slechts richtinggevend.

Voor de particuliere sector zijn wel afspraken gemaakt over bewustwording en ontzorging, maar er zijn geen concrete doelen gesteld. Ook zijn er geen bindende afspraken of regelgeving voor deze groep. Voor nieuwbouw geldt dat een traject is ingezet naar bijna energieneutrale nieuwbouw vanaf 2020. De huidige nieuwbouwwoningen, gebouwd volgens de actuele voorschriften, krijgen minimaal label A++. Met de woningcorporaties echter zijn concrete afspraken gemaakt over energiebesparing. Vanaf 2020 heeft de totale voorraad huurwoningen van corporaties een energielabel B of hoger. Dit betekent dat van het huidige gemiddelde energieverbruik een equivalent van 1.200m³ aardgas per jaar over blijft. Het aandeel elektriciteit zal afnemen tot 3.100 kWh. Voor woningen van overige verhuurders is in het Huurconvenant afgesproken dat vanaf 2020 alle particuliere huurwoningen voor 80 procent een label C of hoger hebben. In de berekeningen is aangehouden dat dit overeenkomt met een gemiddeld energieverbruik van 1.350 m³ aardgas.

Uit: Eindrapport voorstudie Maastricht Klimaatneutraal in 2030; op weg naar een Energieakkoord Maastricht (UM 2013)

dialogbijeenkomst met huiseigenaren en huurders:
wat verwacht u van de gemeente?

Actielijn wonen

Voor de actielijn wonen is in 2015 een dialoog met de Maastrichtse samenleving georganiseerd met de vraag: wat verwacht u van de gemeente? Inwoners hebben via een dialoogsessie en enquête aangeven welke ondersteuning ze verwachten van de gemeente bij de energietransitie: ontzorgen, onafhankelijke informatie, inspiratie, financiële instrumenten. Dit was de basis voor de ontwikkeling van een heel service- en dienstenpakket waarbij regionaal, landelijk en zelfs over de landgrenzen de samenwerking wordt opgezocht om een zo divers mogelijk pakket te kunnen aanbieden. Mensen zijn immers verschillend, oriënteren zich op verschillende manieren en komen op verschillende manieren tot een keuze. We werken daarom met zogenaamde klantprofielen.

In onderstaand overzicht staan de resultaten tot nu toe, de resultaten op korte en middellange termijn en de opgave waarvoor we staan.

Tabel 3 Actielijn wonen

<p>Ontwikkeld/resultaten 2015-2017</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In dialoog met de samenleving een service- en dienstenpakket voor huiseigenaren en huurders (zie bijlage 1). • #missionzeromaastricht (stadsreporters, e-nieuws, Facebook, publicaties over Rijks- en provinciale financiële regelingen) is begonnen. • Opening duurzame voorbeeldwoning/Enexiswoning. • Prestatie afspraken met Woningbouwcorporaties gericht op duurzaamheid (zie bijlage 2). • Kanseninventarisatie verpleeg- en verzorgingstehuizen, resulterend in 7 MEA-akkoorden. Een aantal hiervan levert direct CO₂-reductie op. • Interreg NV See2Do! (burgerparticipatie), Interreg NWE ACE retrofitting (verduurzaming VVE's), OPZuid NOM (Nul-op-de-Meter-woningen). • Green Deal duurzame buurt: smart energy cities (deelname vanuit Oud Caberg en Malberg) met als eerste doel buurtgerichte plan van aanpak energietransitie. • Green Deal aardgasvrije wijk. • Een netwerk begonnen en uitgebouwd met belangrijke stakeholders en partners regionaal, landelijk en internationaal.
<p>Korte termijn (tweede helft 2017-2018)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Compleet maken van het service- en dienstenpakket: • Lening voor huiseigenaren, gericht op 10 maatregelen. • Servicepoint, gericht op ondersteuning van huishoudens over de totale lijn (van wens naar uitvoering). • Advies aan de balie energiecoaches. • Energiecoaches voor huurders. • Doelgroepenondersteuning: VvE's. • Doelgroepenondersteuning monumenteneigenaren (onder andere restauratiemarkt). • Inventarisatie onderwijsgebouwen VO. • Energie/warmtevisies op buurniveau. • Uitvoering Green Deal smart energy cities. • Pilot aardgasvrij bouwen Zouwdal. • Prestatieafspraken met woningbouwcorporaties 2018 met daarin de planvorming klimaatneutraal 2030.
<p>Middellange en lange termijn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De opgave: het Bouwbesluit stelt dat per januari 2021 nieuwbouw bijna energieneutraal (BEN) moet zijn. Inschatting is dat de transitie in de bestaande bouw minstens 25 tot 30 jaar beslaat. Dit vraagt inzet van eigenaren, huurders en verhuurders. • De opgave voor de gemeente is het service- en dienstenpakket #missionzeromaastricht gedurende decennia aan te bieden en te blijven optimaliseren en ook grootschalige energieopwekking, opslag en transport te organiseren.

Binnen de gemeentegrenzen zijn 3 bedrijven aanwezig (O-I, SAPPI, ENCI) die vallen onder het verplichte regime van het EU-ETS of CO₂-emissiehandel. Het reductiepotentieel van O-I en ENCI komt uit op 29 procent en van SAPPI op 34 procent. In de gemeente Maastricht zijn 18 bedrijven/instellingen deelnemer aan MJA3. Aangenomen is dat in de periode 2005-2010 jaarlijks 2 procent energie-efficiëntie is gerealiseerd. Daardoor geldt voor de periode 2010-2030 nog een te realiseren reductie van 20 procent. Voorts hebben de verschillende sectoren hun ambities uitgesproken in een routekaart waarbij reductiepotentiëlen variëren tussen 20 procent in de ICT en 100 procent bij de rubbersector ETS en MJA-MEE omvatten 80 procent van het energieverbruik door de industrie. De overige bedrijven zijn kleinverbruikers. Voor bedrijven die de drempelwaarden overschrijden kunnen maatregelen worden afgedwongen die een terugverdientijd van minder dan 5 jaar hebben. In Maastricht is het energieverbruik per bedrijf niet bekend. Wanneer 25 procent van het overige energieverbruik (dus niet uit ETS of MJA-MEE) is toe te rekenen aan bedrijven die de drempel overschrijden en als uitgangspunt een besparingspotentieel van 20 procent wordt aangehouden, leidt deze groep tot een besparing van 4,5 procent van het totale energieverbruik door de industrie. Uit: Eindrapport voorstudie Maastricht Klimaatneutraal in 2030; op weg naar een Energie Akkoord Maastricht (UM 2013)

Bij de partners in de industrie zijn nieuwe allianties gesloten die samen energie gaan besparen. 9 mea industrie akkoorden zijn gesloten

Actielijn industrie

Ook de inhoud en vorm van de actielijn industrie is via dialoogsessies met de doelgroep tot stand gekomen. Binnen de actielijn industrie zijn de meeste MEA-akkoorden gesloten, waaronder een gezamenlijk akkoord gericht op terugdringen perslucht en zon-PV-akkoorden (de akkoorden staan op www.gemeentemaastricht.nl/mea). Bij de partners in de industrie zijn nieuwe allianties gesloten die samen energie gaan besparen. Dat is uitzonderlijk voor bedrijven die gewoonlijk alleen aan eigen hoofdkantoren op andere plekken zijn verbonden. De komende maanden wordt deze intensieve samenwerking, waar een uitgebreid kennisnet een belangrijk deel van is, voortgezet. De samenwerking is inmiddels uniek voor Nederland te noemen.

Tabel 4 Actielijn Industrie

Ontwikkeld/resultaten 2016-2017	<ul style="list-style-type: none">• Samenwerking tussen en met bedrijven op gang gebracht via kennisdeling, vergroten bewustzijn en gezamenlijke projecten.• Community (coalition of the willing) gebouwd middels kennissessies, clusterbijeenkomsten, nieuwsbrief, LinkedIn Group, bestuurlijke bijeenkomst.• Projecten opgestart rondom zonne-energie, perslucht, warmte, coalitievorming, financiering.• Prestatieafspraken in 9 Maastrichtse Energie Akkoorden binnen industrie: 8 met individuele partijen en 1 met 7 bedrijven gezamenlijk. Een aantal hiervan levert direct CO₂-reductie op.• Netwerk uitgebouwd met voor toekomst belangrijke (regionale) stakeholders zoals de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken, de provincie, RVO en Netbeheerder.• In kaart gebracht of en hoe de opgave voor de industrie technisch te realiseren is.• Organisatieonderzoek is uitgevoerd met advies voor toekomstige publiek-private samenwerkingsvorm.
Korte termijn (tweede helft 2017-2018)	<ul style="list-style-type: none">• Procesregisseur restwarmte (Green Deal in samenwerking met Provincie Limburg).• Verlening projectmanagement (75.000 zie begroting).
Middellange en lange termijn	<ul style="list-style-type: none">• Op basis van de huidige commitment in de akkoorden de nu lopende projecten in 2017-2020 tenminste een CO₂-reductie van 2.600 ton realiseren. <p>De opgave: op dit moment is de ontwikkeling van de technologie nog niet zo ver dat grootschalige energiebesparing mogelijk is. Vaak gaat het om het volledig opnieuw vormgeven van technologische processen en dat kost tijd.</p>

Volgens cijfers van de Nederlandse Emissieregistratie is de sector verkeer en vervoer verantwoordelijk voor circa 9,2 procent van de totale CO₂-uitstoot door de gemeente Maastricht in het jaar 2010. Uit die cijfers blijkt verder dat de CO₂-uitstoot door verkeer en vervoer in 2010 139,8 Kton was. Het overgrote gedeelte (circa 85 procent) komt voor rekening van het wegverkeer. Circa tweederde van deze emissies treedt op bij verplaatsingen binnen de bebouwde kom, een derde treedt op bij verplaatsingen op snelwegen en buitenwegen. Uit: Eindrapport voorstudie Maastricht Klimaatneutraal in 2030; op weg naar een Energie Akkoord Maastricht (UM 2013)

De eerste elektrische stadsbus is een feit, 2019 rijden alle stadsbussen elektrisch

Oplaadpalen voor elektrisch vervoer worden momenteel op aanvraag van de lokale gebruiker geplaatst.

Actielijn elektrische mobiliteit

Elektrisch autorijden is nog verre van de meest normale manier van transporteren, maar is wel bezig aan een opmars. Het besturen van een elektrische auto heeft voordelen voor het milieu. De overheid is dan ook actief bezig met het stimuleren van elektrisch rijden in Nederland. De gemeente Maastricht ook, de gemeente geeft bovendien actief vorm aan de opgave die dit voor de openbare ruimte met zich mee brengt. Oplaadpalen voor elektrisch vervoer worden momenteel op aanvraag van de lokale gebruiker geplaatst. Dit heeft gelijk een voorbeeld- en inspirende functie: het is zichtbaar dat de lokale overheid het nieuwe elektrische rijden faciliteert. Pioniers melden zich die hun auto willen voorzien van zelfopgewekte energie. Ook hier zijn overleg en maatwerk de norm.

Tabel 5 Actielijn elektrische mobiliteit

Ontwikkeld/resultaten 2015-2017	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichten en exploiteren oplaadpalen elektrisch vervoer (deelname Green Deal openbaar toegankelijke elektrische laadinfrastructuur – NB oplaadpalen kunnen hierdoor kosteloos voor aanvragers worden geplaatst. In 2016 zijn 18 nieuwe laadpalen geplaatst. Deze vullen de 10 laadpalen van Elaad aan die enkele jaren geleden zijn geplaatst. • Pilot elektrische stadsbus. Deze pilot heeft geresulteerd in het opdoen van ervaring met een elektrische bus in de praktijksituatie (lijn 4) met VDL en Veolia. Deze is afgerond. • Eerste stadsbus elektrisch.
Korte termijn (tweede helft 2017- 2018)	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen en opstart stedelijk e-car sharing-systeem. • Ontwikkeling systeem laadinfrastructuur bezoekers van de stad, waaronder snellaadpalen. • Voor 2017 zijn er tot nu toe 11 oplaadpalen in voorbereiding.
Middellange en lange termijn	<ul style="list-style-type: none"> • Een stadsbreed systeem (op elke 300 meter van elke woning) elektrische oplaadpalen is gerealiseerd. • Een stadsbreed oplaadsysteem voor bezoekers is gerealiseerd. • 2019 rijden alle stadsbussen elektrisch, binnen 10 jaar na de eerste elektrische stadsbus zijn alle bussen en treinen elektrisch. • E-car sharing doorontwikkelen. <p>De opgave is om ontwikkelingen en omschakeling optimaal te faciliteren en nieuwe doelgroepen te betrekken (onder andere midden- en kleinbedrijf, taxivervoer). Landelijke ambities zijn dat in 2025 50 van de nieuw verkochte personenauto's voorzien is van een elektrische aandrijflijn en stekker en dat minimaal 30 procent daarvan - ofwel 15 procent - volledig elektrisch is.</p>

In totaal plaatsen we op 5 panden van de zonnepanelen. Het gaat om de panden van Stadsbeheer in Limmel, het Gemeenehuis/Mosae Forum, Werkplein/ Sociale Zaken Maastricht in Randwyck, het gebouw van Kumulus aan de Herbenusstraat en het Theater aan het Vrijthof. Ook op het Mecc zijn zonnepanelen geplaatst.

Als de gemeente anderen geloofwaardig wil aanspreken, kan de gemeente zelf niet achter blijven als het gaat om het eigen energiebeheer. (tekenen gemeentelijk MEA akkoord)

Actielijn gemeentelijke organisatie

Hoewel de gemeentelijke organisatie niet tot de top 3 van energieverbruikers in de stad hoort, is het toch van belang dat de gemeentelijke organisatie zelf de energietransitie systematisch onderdeel maakt van haar activiteiten. Niet alleen is de gemeentelijke organisatie zelf een stevige energieverbruiker, ook is dit van belang voor de voorbeeldwerking. Als de gemeente anderen geloofwaardig wil aanspreken, kan de gemeente zelf niet achterblijven als het gaat om het eigen energiebeheer.

Het doel is duidelijk: duurzaamheid en energietransitie zijn integraal beleid en worden over alle beleidsterreinen toegepast. Dat geldt voor de transitie in het sociale domein, economie, Maastricht Bereikbaar, duurzaam inkopen en aanbesteden, groenbeheer, afvalbeleid en energietransitie op zichzelf. Maastricht wil in 2030 een klimaatneutrale stad zijn. De gemeentelijke organisatie Maastricht verplicht zich in het MEA-akkoord aan het voortzetten en versterken van het bestaande duurzaamheidsbeleid en het uitvoeren van de afspraken die zijn vastgelegd in het Uitvoeringsplan Maastrichts Akkoord.

Tabel 6 Actielijn gemeentelijke organisatie

<p>Ontwikkeld/ resultaten 2016–2017</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame sporthal Geusselt. • Energieneutrale nieuwbouw voor Integraal Kindcentrum De Geluksvogel Limmel/ Nazareth. • Onderzoek verduurzaming maatschappelijk vastgoed. • Duurzame Boulodrome. • Verduurzaming monumentale Stadhuis en aansluiting op het warmtenet. • Zonne-energiecentrales op daken van gemeentelijke panden zoals Sporthal Geusselt, Mosae Forum, Stadsbeheer, Kumulus Herbenusstraat, Theater aan het Vrijthof en Sociale Zaken Maastricht Heuvelland in Randwyck en nieuwbouw Boulodrome. • Begin vervanging openbare verlichting door energiezuinige lampen. • Vaststelling Afvalloos Maastricht in 2013. • Gemeentelijke dienstreizen vinden bij voorkeur met het OV plaats. Daarnaast wordt de CO₂-uitstoot van dienstreizen gecompenseerd via Green Seat. Green Seat zorgt dat de hoeveelheid CO₂ niet toeneemt door in ontwikkelingslanden CO₂ te verminderen. • Ontwikkeling beleid Afvalloos Maastricht in 2030. • Ontwikkeling extra energiebesparende maatregelen in de fietsenstalling aan het station. • Communicatie- en educatieprojecten worden vormgegeven samen met maatschappelijke partners, waaronder het CNME. • Ontwikkeling van zonnecentrales in samenwerking met marktpartijen en de uitbreiding van het warmtenet in samenwerking met marktpartijen en de Provincie Limburg. • De gemeente wil jaarlijks 9.800 ton CO₂-uitstoot verminderen.
<p>Korte termijn (tweede helft 2017–2018)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwbouw scholen alleen maar duurzaam en energiearm. • Onderzoek naar het delen van elektrische dienstauto's door ambtenaren op de locaties Mosae Forum en Sociale Zaken Maastricht Heuvelland. • Communicatie- en educatieprojecten worden vormgegeven samen met maatschappelijke partners, waaronder het CNME. • In totaal plaatsen we op 5 panden van de gemeente zo'n 4.000 zonnepanelen met een oppervlakte van 10.000m². Het gaat om de panden van Stadsbeheer in Limmel, het Gemeentehuis/Mosae Forum, Werkplein/Sociale Zaken Maastricht Heuvelland in Randwyck, het gebouw van Kumulus aan de Herbenusstraat en het Theater aan het Vrijthof. Ook op het MECC zijn zonnepanelen geplaatst: 1.054 stuks. Dat zonnedak heeft een oppervlakte van 3.000 m². • Uitvoering vervanging openbare verlichting door energiezuinige lampen. • Uitvoering beleid afvalloos Maastricht 2030. • De gemeentelijke organisatie actualiseert jaarlijks haar MEA-akkoord (najaar 2017). • Jaarlijks 9.800 ton CO₂-uitstoot verminderen.
<p>Middel- lange en lange termijn</p>	<p>De gemeentelijke organisatie actualiseert jaarlijks haar MEA-akkoord. De realisatie van bovengenoemde projecten (en van nieuwe projecten) krijgt vorm. De gemeentelijke organisatie actualiseert ook jaarlijks haar MEA-opgave: de financiering van de verschillende investeringen, verduurzaming en energietransitie zijn opgaves die vaak bovenop regulier onderhoud en ontwikkelingen komen en grootschalige investeringen in de openbare ruimte vragen.</p>

*We stimuleren deelname aan
educatieve programma's,
o.a. met het CNME*

Actielijn gebiedsontwikkeling

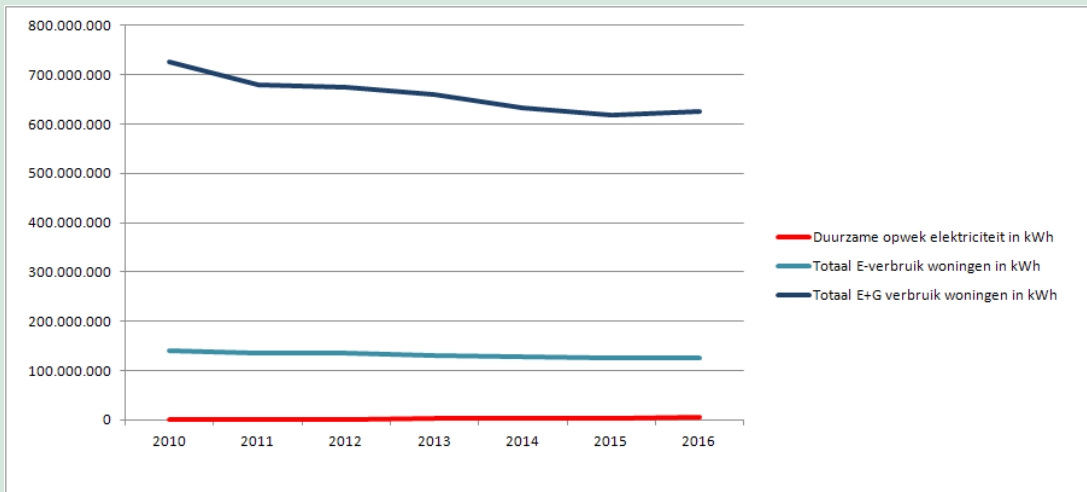
Dat we toe moeten naar vergaande energiebesparing en een duurzame energievoorziening bij gebiedsontwikkeling staat niet meer ter discussie. Om een energieneutraal gebied te ontwikkelen is een andere manier van werken nodig. Door de energietransitie in een vroeg stadium als speerpunt te benoemen en mee te nemen in de ontwerp-fase worden kansen optimaal benut. Dit is de nieuwe werkwijze.

Tabel 7 Actielijn gebiedsontwikkeling

Ontwikkeld/ resultaten 2015–2017	<ul style="list-style-type: none">• Zouwdalveste: ontwikkelen van een pilot om Nul-op-de-Meter-woningen/gasloze woningen te realiseren.• Wom Belvédère uitbreiding warmtenet en plaatsen van zonnepanelen.• Mijn Gezonde Groene Loper: onderzoek naar mogelijkheden voor verduurzaming A2-gebiedsontwikkeling op basis waarvan het Rijk, de Provincie Limburg en de gemeente Maastricht elk 1 miljoen euro hebben bijgelegd om de komende jaren te investeren in verduurzaming van de A2-zone.• A2-vastgoedontwikkeling: restauratie en verduurzaming Gemeenteflat (van G/H label, naar energielabel A) en duurzame AH supermarkt.• Tender Hoolhoes: gasloosplan voor ongeveer 65 woningen, een supermarkt en dagwinkels in een nieuw centrum voor Limmel en Nazareth.• Transformatiegebied Enci.• Tapijn.• Gebiedsontwikkeling Randwyck.
Korte termijn (tweede helft 2017–2018)	<ul style="list-style-type: none">• Onderzoek haalbaarheid Zonne-energiecentrale Lanakerveld en actieve participatie omliggende buurten (Oud-Caberg en Malberg).• Verduurzaming Mariaberg met Blauwe Loper en grootschalige renovatie-, sloop- en nieuwbouwoopgave.• Onderzoek naar terugwinning warme tunneldienstgebouwen en koppeling aan woningbouw.• Onderzoek Oost-Westverbindingen.
Middellange en lange termijn	<ul style="list-style-type: none">• A2-vastgoedontwikkeling: ambitie Ballast Nedam gasloos te ontwikkelen als kans voor De Groene Loper.• Gebiedsontwikkeling gasloosplan Hoolhoes.• Opheffen barrière binnenstedelijke Spoorzone en optimaliseren Oost-Westverbindingen.• De opgave is om blijvend nieuwe ontwikkeling te vertalen in gebiedsontwikkeling, waarbij er ook voor landelijke wet- en regelgeving een opgave ligt. Ook financieel: duurzaamheidsinvesteringen zijn niet altijd rendabel te maken.

Figuur 1a duurzame opwekking zonne-energie in Maastricht 2008–2016

Figuur 1b energieverbruik in Maastricht (2010–2016)

De urgentie voor energietransitie wordt alleen maar groter - op weg naar een klimaatbegroting

In korte tijd is aantoonbaar resultaat bereikt door de kansen van het MEA-investeringsbudget en de proactieve werkwijze van MEA. Een stevig netwerk is ontwikkeld. Deze kansen kunnen met de ontwikkelde MEA-aanpak de komende jaren stevig uitgebouwd worden. Het 'eenvoudigweg' de 8 ton investeringsbudget van de raad investeren in bijvoorbeeld zonnepanelen had niet het huidige, veelomvattende resultaat gehad. De samenleving wordt in Maastricht uitgedaagd om aan de slag te gaan met energietransitie. Uit een landelijke benchmark van VNG/Telos Governance blijkt dat Maastricht positief beoordeeld wordt in haar duurzaamheidsbeleid. Met de gemeenteraad is bij de recente voortgangsrapportage afgesproken dat een heldere, voor iedereen herkenbare monitor wordt ontwikkeld die voortgang van de energietransitie zichtbaar maakt. Met het participatiemodel MEA dat is ontwikkeld, wordt ook vooruitgelopen op de Omgevingswet. Maar we zijn er nog niet. We zijn er zelfs nog lang niet en de urgentie neemt toe.

Klimaatverandering gaat ten koste van onze voedselproductie, werkgelegenheid, gezondheid en welvaart en die van de toekomstige generaties. Pakken we nu niet door, dan laten we ook kansen op nieuwe werkgelegenheid liggen door het uitblijven van investeringen. In juli 2017 schaarde de Eerste Kamer zich achter het internationaal Klimaatakkoord van Parijs. Daarmee is het klimaatakkoord nu ook door Nederland geratificeerd, dus formeel vastgelegd voor alle nationale doelen: de temperatuurstijging op aarde moet beperkt blijven tot ruim onder de 2 graden Celsius, liefst tot 1,5 graad. Echter, Nederland heeft in 2016 meer broeikasgassen uitgestoten dan in 2015. Dat blijkt uit cijfers die het Centraal Bureau voor de Statistiek recent publiceerde. Door deze toename (met 1 procent) was de uitstoot in 2016 11 procent lager dan in 1990, vooral door toename van de productie van zowel chemische industrie als van elektriciteit. In de door milieuorganisatie Urgenda aangespannen klimaatzaak tegen de Nederlandse staat oordeelde de rechter dat de uitstoot in 2020 minimaal 25 procent lager moet zijn dan in 1990.

De Energietransitie is begonnen, maar er is nog een lange weg te gaan in het realiseren van de einddoelstelling: Klimaatneutraal Maastricht. Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat ook. We voegen hier nog een voorbeeld aan toe: zoals zichtbaar is in figuur 1a neemt de opwekking van duurzame energie met zonnepanelen weliswaar toe, maar afgezet tegen de totale energievraag in de stad is dit nog slechts een marginaal begin (figuur 1b). Langdurige inspanningen en commitment van alle partijen in de stad en van de gemeente zelf zijn noodzakelijk.

De komende jaren worden samenwerkingsvormen gecontinueerd en vergroot en moeten overheden (nog) nadrukkelijker samenwerken. Immers, de innovaties op energiegebied gaan snel en alleen door deze kansen actief op te zoeken kan Maastricht haar doelstelling klimaatneutraal realiseren. De transitie wordt zichtbaar, ook op straat, maar is nog lang niet gerealiseerd.

De komende maanden wordt samen met Platform Cool en de gemeenteraad het eerste uitvoeringsprogramma MEA geëvalueerd en wordt een meerjarenvoorstel voor de verdere aanpak ontwikkeld waarbij de ontwikkelde kansen en netwerken verder uitgebouwd kunnen worden. Bij aanvang van de nieuwe coalitieperiode volgt hierover besluitvorming. Het huidige uitvoeringsprogramma MEA 2015-2018 moet een vervolg en meerjarig karakter krijgen, opgedeeld in meerjarenplannen, om de doelstelling klimaatneutraal te kunnen realiseren. Extra gemeentelijke capaciteit/fte is nodig. Een energievisie/warmteplan op stads- en buurtniveau wordt als onderdeel van dit meerjarenprogramma en de klimaatbegroting opgesteld. Het nieuwe programma zal voor optimaal resultaat ook aansluiten bij de systematiek en afspraken van het nieuwe kabinet in Den Haag.

Verklarende woordenlijst

Green Deal

In 2011 is de landelijke Green Deal-aanpak begonnen. Met deze interactieve werkwijze wil de overheid vernieuwende, duurzame initiatieven uit de samenleving de ruimte geven. Dit doet zij door knelpunten in de wet- en regelgeving weg te nemen, nieuwe markten te creëren, goede informatie te geven en te zorgen voor optimale samenwerkingsverbanden.

Doelstellingen landelijk SER-akkoord

- Een besparing van het finale energieverbruik met gemiddeld 1,5 procent per jaar.
- 100 petajoule aan energiebesparing in het finale energieverbruik van Nederland per 2020.
- Een toename van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu ruim 4 procent) naar 14 procent in 2020.
- Een verdere stijging van dit aandeel naar 16 procent in 2023.

Platform Cool

- Platform Cool bestaat uit 20 partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en samenleving:
- Ankerpoort Maastricht
- Gemeente Maastricht
- Zuyd Hogeschool
- Koninklijke Mosa BV
- Paulussen Advocaten
- Pieter Kromwijk bvnl
- Centrale Directie Voortgezet Onderwijs Maastricht
- Sappi Maastricht BV
- Maastricht University
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- Servatius
- Stichting Klimaatclub Maastricht
- ICIS-Maastricht University
- ENCI BV
- Techfit BV
- Green Office Maastricht University
- VASCO Vastbinder Consulting
- Maastricht Bereikbaar
- Enexis
- RO Groep

MEA akkoorden

“Cluster Perslucht”
van MEA-Industrie

Maastricht UMC+

2015-2016-2017

Op de gemeentelijke website staan alle individuele akkoorden: www.gemeentemaastricht.nl/mea.

Bijlagen

Bijlage 1

Tabel services en diensten #missionzeromaastricht

Service of dienst	Omschrijving	Huis-eigenaar	Huurder
Enexishuis Limburg www.enexishuis.nl	Inspiratiewoning gericht op energietransitie: advies op gedrag en grote en kleine investeringen. Bezoekers maken zelfstandig een persoonlijk energieplan op maat. In ontwikkeling: advies aan de balie (vooral voor die huiseigenaren die geen energiecoach aan huis willen). Status: operationeel.	X	X
Zonatlas www.zonatlas.nl	Op postcodeniveau inzicht in de vraag: zijn zonnepanelen toepasbaar op de woning. Als verbruiksgegevens bekend zijn ontstaat bovendien goed inzicht in kosten en terugverdientijd Status: operationeel.	X	X
De Groene Menukaart www.degroenemenukaart.nl	Website voor monumenteneigenaren gericht op het toepassen van energiemaatregelen zonder monumentale waarde aan te tasten. Status: operationeel.	X	
Energieloket www.bespaarenergieinlimburg.nl	Website gericht op alle actuele informatie over energie: campagnes, financieringsmogelijkheden, subsidies (in samenwerking met Limburgse gemeenten). Status: in doorontwikkeling naar meer publieksvriendelijke site.	X	X
Energiecoaches (Interreg NV subsidie)	Poule van specialistische vrijwilligers: Energie advies op maat via een persoonlijke rapportage voor de huiseigenaar. Status: operationeel sinds januari 2017, eerste jaar is gericht op verdere ontwikkeling en vormgeven aan de hand van ervaringen.	X	
Buurkracht www.buurkracht.nl	Buurkracht (MVO van Enexis) helpt burens, groep buurtgenoten om samen energie te besparen door onder andere gezamenlijke offerteaanvraag. Status: operationeel.	X	
Back- en frontoffice energiecoaches	Begeleiding van energiecoaches, werving van huiseigenaren via CNME. Status: operationeel.	X	X
Doelgroepenbeleid VvE's (Vereniging van Eigenaren) (Interreg NWE subsidie)	Productontwikkeling voor en verbinding van de aanbodkant (bedrijven) en vraagkant (VvE's). Status: in ontwikkeling.	X	

Doelgroepenbeleid monumenten (VNG-subsidie)	Inspiratiepapers voor 19 ^e eeuwse en jaren '20-/jaren '30-woning/restauratie- en duurzaamheidsmarkt gericht op monumenten. Status: in ontwikkeling.	X	
Energiecoaches voor huurders	In samenwerking met de corporaties Servatius, Woonpunt, Maasvallei. Status: in ontwikkeling.		X
Serviceprovider/servicedienst	Volta Limburg BV is geselecteerd uit een openbare Europese aanbesteding. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met de gemeenten Gulpen-Wittem en Meerssen in de periode 1 augustus 2017 tot 1 augustus 2022. Particuliere woningeigenaren worden technisch, financieel, juridisch en organisatorisch geholpen bij het verduurzamen van hun woning. Status: in ontwikkeling.	X	
Gemeentelijke lening voor 10 duurzame maatregelen	Financieel toegankelijke lening voor huiseigenaren. Status: in ontwikkeling.	X	
Eerste voorbeeldbuurt gasvrij	In Zouwdalveste ontstaat de eerste gemeentelijke buurt die niet aangesloten is op gas. Status: in ontwikkeling.		
Oplaadpalen	Oplaadpalen voor elektrische mobiliteit worden op aanvraag geplaatst. Doel is een stadsbreednetwerk met op maximaal 300 meter van elke woning een oplaadpaal. Status: in uitvoering.	X	X
Communicatielijnen #missionzeromaastricht	Communicatie via E-nieuws, Facebook en Twitter over relevante ontwikkelingen, subsidies, inspiratie, stadsrapportages. Een platform #missionzeromaastricht waar alle services en diensten samenkomen, is in ontwikkeling Status: in uitvoering/in ontwikkeling.	X	X
Nul-op-de-Meter-(NOM-)woningen (OPZuid-subsidie)	Ontwikkeling van NOM-woningen, als voorbeeld en als leertraject voor bedrijven. Status: in ontwikkeling.	X	

Bijlage 2

Prestatieafspraken en duurzaamheid

Duurzaamheid is niet alleen een doel, maar ook een middel om bijvoorbeeld de verhuurbaarheid of betaalbaarheid te verbeteren. De stijgende energielasten drukken immers steeds zwaarder op de totale woonlasten. Door, met name, isolerende maatregelen en gelijkblijvend woongedrag kan de hoeveelheid energie die nodig is om een woning op te warmen flink gereduceerd worden.

De Maastrichtse corporaties gaan op verschillende manieren om met duurzaamheidsinvesteringen in relatie tot huurverhoging. Echter, alle drie rekenen een deel van de investeringen door in de huurverhoging. Echter door nieuwe regelgeving (onder andere passend toewijzen) kunnen corporaties niet altijd de energiebesparende maatregelen meerjarig in de huur doorberekenen. Dit heeft een nadelig effect op de mogelijkheden om überhaupt nog te investeren in duurzaamheid.

De bijlage Inventarisatie met betrekking tot energiebesparing in de sociale woningvoorraad bij het rapport Betaalbaarheid en Duurzaamheid is de onderlegger geweest voor de voorliggende prestatieafspraken over duurzaamheid. De belangrijkste conclusies uit deze inventarisatie waren:

- Dat het corporatiebezit een gemiddeld D-label (EI 1,61-2,00) heeft en volgens de huidige planning in 2028 gemiddeld een B-label.
- Dat er in de periode tot 2020 aanzienlijk meer woningen aan de voorraad onttrokken worden dan dat er nieuw worden gerealiseerd.
- Dat de corporaties zich meer richten op de bestaande voorraad (groot onderhoud/renovatie).
- Dat de duurzaamheidsdoelstellingen kwalitatief gelijklopend zijn, namelijk gemiddeld label B.
- Dat de grootste besparingspotentie zit in de grondgebonden rijwoningen.

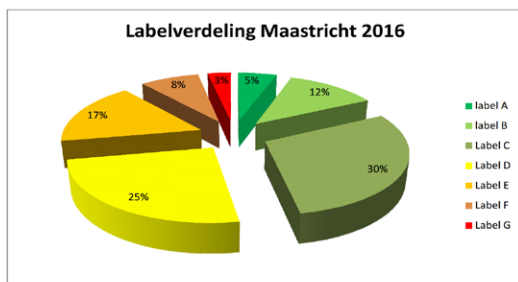
Renovatie en nieuwbouw

De corporaties hebben aangegeven dat zij de doelstelling om de woningvoorraad op gemiddeld Energielabel B (Energie Index (EI)_{1,4}) te brengen in 2020 niet kunnen realiseren door de specifieke kenmerken van de woningvoorraad (gemiddeld label D (EI=1,74) in 2016) en de beschikbare financiële ruimte. Binnen de beschikbare mogelijkheden wordt maximaal ingezet op het zo snel mogelijk realiseren van de doelstellingen. Dit wordt opgepakt door sloop, renovatie en nieuwbouw (zie ook tabel Doelstelling tot en met 2021). In 2020 is het woningbezit grotendeels voorzien van HR-ketels. Daarnaast zullen de corporaties in 2016/2017 in heroverweging nemen of deelname aan het project vanaf 2017 Zonnig Limburg mogelijk is (www.zonnig-limburg.nl).

Daarnaast zetten corporaties en gemeente in op een bredere ambitie op het gebied van duurzaamheid en wonen, aanhakend aan de wens van de gemeente Maastricht om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Dat wil zeggen dat de corporaties naar vermogen meewerken aan een zo klimaatneutraal mogelijk Maastricht en zij gegevens aanleveren voor de nog te bouwen gemeentelijke CO₂-monitor. Gezien de gemeentelijke ambitie zal ook de particuliere sector hierbij betrokken moeten worden.

Figuur 3 Labelverdeling Corporatiebezit Maastricht 2016

Onderstaand de verdeling van de labels van het corporatie- woningbezit in Maastricht:

Het gemiddelde energie label van het corporatiebezit in Maastricht is label D (EI-index 1,61).

Servatius investeert jaarlijks € 10.000.000 per jaar voor duurzaamheid én renovatie. Gemiddeld ligt hierbij het aandeel verduurzaming tussen de 20 en 30 procent van de totale investering. Voor verduurzaming tijdens renovaties zijn tot en met 2020 bedragen begroot die pas de tweede helft van dit jaar worden vastgesteld. Voor renovatie van 600 woningen heeft Woonpunt in de MJB een bedrag van ongeveer € 33 miljoen opgenomen; dat betekent een jaarlijks bedrag van gemiddeld ruim € 6,5 miljoen. De in deze uitvoering opgenomen duurzaamheidsmaatregelen leiden tot ongeveer 1.100 labelsprongen, waarmee naar schatting 15 procent van de investeringskosten zijn gemoeid. De daadwerkelijke uitvoering en verdeling over de jaarbegrotingen is afhankelijk van goedkeuring MJB. Maasvallei investeert tot 2019 €300.000 per jaar in het realiseren van energetische projecten. Dit is exclusief STEP-subsidie en exclusief Nul-op-de-Meter-renovaties. Daarnaast neemt Maasvallei deel in het project Zonnig Limburg. Dit is een samenwerkingsverband tussen Limburgse woningcorporaties die inkoopvoordeel behalen op zonnepanelen.

De gemeente werkt, binnen de geldende (wettelijke) kaders, voortvarend mee met de corporaties om de noodzakelijke vergunningen te verlenen in het geval van asbestsanering en/of maatregelen voor brandveiligheid. Ook onderzoekt de gemeente de mogelijkheid om gronden tegen sociale condities over te dragen voor het realiseren van pilotprojecten op het gebied van duurzaamheid. Verder werkt de gemeente Maastricht mee aan de proef Nul-op-de-Meter (NOM) van het netwerk Stroomversnelling Koopwoningen. In deze proeffase draagt de gemeente per woning €15.000,- bij in de ontwikkelkosten van nieuwe oplossingen. Maasvallei onderzoekt de mogelijkheden voor een project met NOM-woningen. De opgedane kennis wordt gedeeld met de andere corporaties.

Voor 2017 stelt de gemeente voor de reguliere vergunningaanvragen geen extra energetische eisen boven het wettelijk minimum. Bij een brede integrale afweging bij een vergunningaanvraag kunnen aanvullende energetische eisen wel worden meegenomen in de afweging. Voor de periode na 2017 zal, afhankelijk van de ontwikkelingen in wetgeving, opnieuw hierover een standpunt worden ingenomen.

Vanaf 2018 wordt het aantal renovaties beduidend minder en het aantal nieuwbouwwoningen meer. Naast andere nieuwe woonproducten hebben prefabwoningen en gasloze woningen de aandacht van de corporaties. Bij nieuwbouw houden zowel Maasvallei als Woonpunt de mogelijkheid open om te experimenteren met hogere energetische kwaliteit dan wettelijk voorgeschreven. Het standpunt van Servatius hierover volgt uit het innovatie-onderzoek dat de woningcorporatie uitvoert. In 2017 wordt door Servatius een bedrag begroot voor innovaties zoals:

- Herijking duurzaamheids- en innovatiebeleid.
- Sneller en slimmer naar gemiddeld energielabel B.
- Woningtransformatie.
- Zoektocht naar nieuwe woonproducten.

Het invullen van de GPR blijft gehandhaafd door alle corporaties bij nieuwbouw. GPR-gebouwsoftware beoordeelt elk ontwerp op 5 thema's: energie, milieu, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde. Hierbij wordt rekening gehouden met de meest recente wet- en regelgeving. Dat maakt het vergelijken van scenario's mogelijk en eenvoudig en helpt bij de zoektocht naar optimale verduurzaming in de breedste zin van het woord.

Colofon

Samenstelling en coördinatie

Weike Medendorp

Redactie en vormgeving

CommunicatieBureau Maastricht

Reneé Bekkers - Jef Fouraschen

